

спеціаліст повинен не тільки володіти певним набором знань і навичок, але й уміти орієнтуватися у нестандартних виробничих ситуаціях і знаходити нові, нетипові виробничі рішення.

Сьогодні необхідне формування й розвиток соціально орієнтованої особистості, яка повною мірою реалізовує свій потенціал; становлення знаючого спеціаліста, відповідального за результати та якість своєї діяльності.

Розвиток міст та оновлення технологій сприяє інтенсивному перетворенню будівельної галузі, а це, у свою чергу, зумовлює гостру потребу у кваліфікованих спеціалістах.

Основною метою професійної освіти є підготовка компетентного і кваліфікованого працівника, здатного на ефективну виконавську діяльність за фахом на конкурентному ринку праці.

Випускники мають знаходити теоретичне і практичне застосування своїм знанням і умінням, а отримана освіта забезпечує для молодого спеціаліста можливість самореалізації у професійній сфері. Науково-технічний прогрес призводить до стрімкого збільшення обсягу знань, які повинні накопичуватися в період навчання у вищих навчальних закладах, а також підвищує вимоги до рівня професійної підготовки. Тому необхідно перебудувати структуру і зміст навчального процесу не лише відповідно до сучасних вимог, але й з передбаченням перспективних напрямів науково-технічного прогресу. Саме зараз слід створювати та розвивати таку систему підготовки кадрів, які будуть задіяні не лише сьогодні, але й через певну кількість років.

Будівництво сьогодні «перестрибнуло» теорію і технологію суто спорудження будівель, межі галузі значно розширились, що зумовлює нові вимоги до професійної відповідальності і компетентності. Зокрема, напрям «Будівництво» включає ресурсну й енергетичну безпеку, екологію, розвиток територій, проекти «розумне місто». Інакше кажучи, слід по-новому бачити будівельну освіту відповідно до тієї концепції будівельної галузі, яка сформувалася в Україні і в світі. Адже виконання фахівцем будь-якого виду робіт будівельної галузі потребує обізнаності, що у свою чергу, неможливе без здобуття ним необхідного рівня професійної підготовки, оскільки знання з фізики, хімії, математики є базовими для вивчення спеціалізованих дисциплін у вищому будівельному навчальному закладі.

Сьогодні, говорячи про систему професійної освіти в контексті компетентного підходу, необхідно розуміти, що саме тут закладається фундамент майбутнього професіонала, і подальший успіх у його майбутній професійній діяльності буде визначатися тим, наскільки він зуміє реалізувати свій потенціал у реальній практичній діяльності. Для успішного вирішення професійно орієнтованих задач випускник повинен уміти аналізувати реальну ситуацію, знаходити оптимальні шляхи її поліпшення, пропонувати найбільш ефективні рішення виникаючих проблем, володіти навичками роботи з різними джерелами інформації. При цьому найважливішим напрямом формування професійної компетентності виступає посилення професійних якостей майбутнього фахівця. Професійній компетентності властива повна реалізація справжніх здібностей і цінностей людини як професіонала, виявлення і розвиток своїх можливостей, пізнання ним своєї власної природи і прагнення стати тим, ким він може і хоче стати. Це свідомий, цілеспрямований процес розкриття особистістю своєї власної активності та індивідуальності, реалізація власних зусиль, розвиток особистісних та професійних якостей в обраній професії.

Сучасний фахівець повинен виявляти професійну гнучкість, мобільність, адаптивність на ринку праці.

Конкурентоспроможність – узагальнений показник, що характеризує рівень професійної, соціальної і особистісної компетенцій випускника, забезпечує йому упевненість в своїх силах і здатність витримувати конкуренцію на ринку праці

порівняно з випускниками аналогічних навчальних закладів. Це здатність діяти в умовах ринкових відносин й отримати при цьому прибуток, достатній для науково-технічного вдосконалення виробництва, стимулювання працівників і підтримки продукції на високому рівні [2].

Кожна конкретна галузь виробництва дає свою відповідь на запитання, яким повинен бути конкурентоздатний фахівець, необхідний їм сьогодні і завтра. Правильно чинять ті керівники навчальних закладів, які мають угоди з підприємствами на підготовку фахівців, залучають до її здійснення на всіх етапах, включаючи керівництво практикою, дипломними роботами самих виробничників, використовуючи для навчання виробничу базу підприємств. Знання вимог ринку праці до випускників навчального закладу дозволяє розробити і обґрунтувати, а головне – реалізувати на практиці конкретні моделі конкурентоздатного фахівця різних професій і спеціальностей. Конкурентоздатний випускник повинен володіти такими інваріативними характеристиками: 1) високий рівень загальної освіти, загальної культури; 2) широка інформаційна загальноосвітня, загальнотехнічна, комп'ютерна, економічна, правова, психологічна, педагогічна підготовка в поєднанні з глибокими вузькопрофесійними, вузькопрофільними знаннями.

Для конкурентоздатного фахівця повинні бути характерні: 1) професійна компетентність, висока професійна майстерність і якість праці; 2) здатність самостійно планувати, здійснювати і контролювати свою трудову діяльність, особливо з використанням сучасної обчислювальної та інформаційної техніки; 3) уміння самостійно приймати рішення, передбачати їх можливий економічний і соціальний результат і нести відповідальність за прийняті рішення, результати своєї діяльності [3].

Компетентному та конкурентоздатному фахівцю потрібне уміння працювати як одному, так і в групі, в умовах колективних форм організації праці, а значить – бути комунікабельним і професійно мобільним.

Таким чином, для формування професійної компетентності студента коледжу – майбутнього працівника в будівельній сфері необхідні: володіння принципами взаємної співпраці, поєднання професійних якостей і особистісних позицій, прагнення до саморозвитку та самореалізації у своїй майбутній професійній діяльності. Тільки творчий настрій, жага знань і постійний пошук сприяють формуванню професійної компетентності техника-будівельника, майбутнього фахівця, професіонала своєї справи. Саме вони пробуджують у нього справжню свідомість і творчу активність, прагнення до саморозвитку та самореалізації.

Список використаних джерел

1. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики. – К. : «К.І.С.», 2004. – С. 47-52. 2. Дідківська О.Г. Трансформації суспільного запиту на освіту в сучасних умовах в Україні // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. – 2015. – Т. 1. – № 6. – С. 233–238. 3. Дідківська О.Г. Напрями вдосконалення механізмів регулювання професійної освіти в Україні // Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових статей. Педагогічні науки. – 2015. – № 3 (21). – С. 118–124. 4. Локишина О. І. Компетентнісна спрямованість розвитку європейської освіти / О. І. Локишина // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2008. – № 2 (3). – С. 126-131.

Г. А. Гарагуля, О. Г. Черкасова

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Реалії сьогодення вимагають удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців, яке пов'язане, зокрема, з проблемою формування й розвитку в них наукового мислення та професіоналізму. Сучасна парадигма освіти знаходиться в

площині оновлення традиційних, моделювання і впровадження інноваційних технологій навчання. Підготовка майбутніх медиків є складовою професійної освіти і спрямована на забезпечення фахівців певним рівнем професійної майстерності, формування в них відповідних якостей з конкретної професіограми з одночасним розвитком загальної культури особистості. Реформування системи вищої освіти обумовлює підготовку висококваліфікованих у професійному та культуротворчому сенсі фахівців, що будуть конкурентоспроможними з урахуванням модернізації та структурного й змістовного оновлення. Високоморальна особистість майбутнього лікаря складається з виховних зусиль його родини, педагогів загальноосвітніх закладів. Однак важливу роль відіграє й процес професійного становлення майбутнього лікаря у вищому навчальному закладі, на етапах після дипломної освіти, де провідні особистісні якості остаточно набувають сенсу професійних.

Основою ефективної роботи лікаря із хворим називають емпатію – здатність входити у стан іншої людини за допомогою уявлення та інтуїції. На важливості емпатії для ефективної діяльності лікаря акцентує увагу О.Юдіна. Емпатія, на її думку, забезпечує конструктивну взаємодію між лікарем і пацієнтом, сприяючи позитивним змінам у психологічному стані останнього. «Емпатійність, – стверджує дослідниця, – корисний спосіб професійного контакту з пацієнтами, внутрішній світ яких доволі складний і багатогранний», людина краще піддається лікуванню, якщо «лікар є достатньо емпатійним». Емпатійність студентів-медиків пов'язана з певним типом ідентифікації і залежить від особистісних якостей. Рівень емпатійності збільшується за умови цілеспрямованої виховної роботи, спрямованої на розширення емоційно-почуттєвої сфери як передумови кращого розуміння хворого [3].

За для досягнення позитивних результатів у педагогічному процесі повинен переважати метод навчання «виконання навчальних завдань» над методом «ознайомлення з інформацією» [2]. Одним з таких методів є курація хворого. Під час виконання цього завдання, студент освоює алгоритм успішної професійної діяльності та вчиться отримувати необхідну вірну інформацію для її здійснення.

При вивченні клінічних дисциплін, зокрема внутрішньої медицини, навчання студентів відрізняється специфічними особливостями. Так, крім усної та письмової підготовки до заняття, створення презентацій, вирішення завдань і тестування, навчання передбачає роботу з хворим. Під час навчання на кафедрі «Внутрішньої медицини 1», студенти оглядають тематичних хворих як самостійно такі разом із викладачем. Оформлюють отриману інформацію у вигляді учбової історії хвороби, яка є складовою виробничої практики, або фрагменту історії хвороби за темою заняття. Студент проводить повне об'єктивне обстеження хворого, проводить оцінку додаткових методів обстеження. Вивчення та аналіз даних додаткових досліджень, формулювання діагнозу, плану обстеження і лікування дозволяє студенту, розвиваючи навчально-пізнавальні та інформаційні компетенції, виробляти професійні компетенції лікаря-фахівця. Та саме головне, при безпосередньому спілкуванні з пацієнтами розвиваються комунікативні загальнокультурні компетенції, відшліфовуються практичні навички студента. За умов тісної співпраці викладач-студент-хворий у майбутніх лікарів формується морально-етична культура особистості лікаря. Її можна визначити як інтегративний особистісний феномен, який відображає готовність фахівця до здійснення професійної діяльності.

Комунікативні компетенції фахівця – це вміння продукувати й сприймати письмові та усні тексти різних жанрів у різних ситуаціях спілкування. До особливостей комунікативної поведінки належить також чітке визначення стратегічної мети мовного спілкування й вибір найбільш ефективних тактичних прийомів (наприклад, дотримання мовного етикету, вміння користуватися невербальними засоба-